ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Josefa Baxy a soudců JUDr. Filipa Dienstbiera a JUDr. Marie Žiškové v právní věci žalobce: **HAMRENERGY s. r. o.**, se sídlem Břevniště 34, Hamr na Jezeře, zastoupeného JUDr. Jakubem Hájkem, advokátem se sídlem Václavské nám. 832/19, Praha 1, proti žalovanému: **Odvolací finanční ředitelství**, se sídlem Masarykova 31, Brno, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 28. 1. 2014, čj. 2418/14/5000-14203-700681, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem, pobočka v Liberci ze dne 29. 5. 2015, čj. 59 Af 21/2014 - 145,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá.**

II. Žalobce **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

III. Žalovanému **se** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti **nepřiznává.**

Odůvodnění:

I.
Vymezení věci

[1] Žalovaný výše uvedeným rozhodnutím zamítl žalobcova odvolání a potvrdil rozhodnutí Specializovaného finančního úřadu (dále též „správce daně) ze dne 10. 6. 2013, čj. 226818/13/4000-17104-505133, ze dne 11. 7. 2013, čj. 305113/13/4000-17104-501644, ze dne 26. 7. 2013, čj. 343390/13/4000-17104-505133 a ze dne 7. 10. 2013, čj. 447477/13/4000-17104-505133. Těmi správce daně dle § 237 odst. 4 zákona č. 280/2009 Sb., daňový řád, zamítl žalobcovy stížnosti na postup plátce daně, a to společnosti ČEZ Prodej, s. r. o., při výběru odvodu z elektřiny ze slunečního záření podle § 14 a násl. zákona č. 165/2012 Sb., o podporovaných zdrojích energie a o změně některých zákonů (dále jen „zákon o podporovaných zdrojích energie“).

[2] V žalobě proti uvedenému rozhodnutí žalovaného žalobce zejména namítal nepřezkoumatelnost tohoto rozhodnutí pro nedostatek odůvodnění a nezákonnost, spočívající v nezohlednění konkrétních dopadů odvodu na podnikání žalobce a v nezohlednění žalobcovy žádosti o posečkání s výběrem odvodu. Domníval se rovněž, že se u něho jedná o specifický případ zmiňovaný v nálezu Ústavního soudu ze dne 15. 5. 2012, sp. zn. Pl. ÚS 17/11, kdy aplikace zákona č. 180/2005 Sb. má za následek vznik protiústavnosti. Tvrdil, že daňová povinnost k odvodu z elektřiny z obnovitelných zdrojů protiústavně zasahuje do jeho majetkových práv, porušuje zákaz retroaktivity a odporuje principu rovnosti a principu legitimního očekávání. Správní řízení je zatíženo vadami, jelikož se žalovaný nezabýval individuálními aspekty případu. Přijetím dané právní úpravy došlo k porušení závazků z mezinárodních smluv o ochraně investic. Rovněž je právní úprava v rozporu se Směrnicí Evropského parlamentu a Rady 2009/28/ES o podpoře využívání energie z obnovitelných zdrojů.

[3] Krajský soud žalobu zamítl jako nedůvodnou. Nejprve konstatoval, že napadené rozhodnutí není nepřezkoumatelné, neboť se žalovaný se všemi odvolacími námitkami řádně vypořádal. Zdůraznil, že ústavností právní úpravy odvodu z elektřiny ze slunečního záření se zabýval Ústavní soud v nálezu sp. zn. Pl. ÚS 17/11, přičemž neshledal porušení zákazu retroaktivity či principu legitimního očekávání a právní jistoty. S těmito závěry se krajský soud plně ztotožnil a žalobcovy námitky v tomto směru vyhodnotil jako nedůvodné. Pokud jde o Ústavním soudem zmiňované specifické situace, v nichž by uvalený odvod měl rdousící efekt na výrobce energie ze slunečního záření, poukázal na usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 12. 2013, čj. 1 Afs 76/2013 – 57. S ohledem na jeho závěry nelze individuální dopady solárního odvodu zohlednit v řízení o stížnosti na postup plátce daně. K námitkám rozporu právní úpravy s evropským právem odkázal krajský soud na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 12. 2012, čj. 1 Afs 80/2012 - 40, ve kterém konstatoval, že předmětná směrnice nemá přímý účinek ve vztahu ke srážkám odvodů z elektřiny ze slunečního záření a pouze ukládá členským státům přijmout opatření bez bližšího určení k zajištění dosažení cílů této směrnice. Ani mezinárodní smlouvy o ochraně investic neobsahují přímo vykonatelná ustanovení týkající se otázky výkupních cen za energii vyrobenou v solárních elektrárnách či návratnost investic. Závěrem soud konstatoval, že v probíhajícím řízení není oprávněn zabývat se zákonností postupů správce daně a žalovaného v řízeních o žádostech o posečkání úhrady odvodu a o žádostech o změnu metody výběru solárního odvodu.

II.
Kasační stížnosti a vyjádření žalovaného

[4] Žalobce (dále jen „stěžovatel“) podal proti rozsudku krajského soudu kasační stížnost z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 písm. a), písm. b) a písm. d) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“), a navrhl, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek zrušil a vrátil věc krajskému soudu k dalšímu řízení.

[5] Stěžovatel setrval na argumentaci uvedené v žalobě proti napadenému rozhodnutí a v plném rozsahu na ni odkázal.

[6] Individuální účinky odvodu znamenaly porušení garancí stanovených zákonem o podpoře využívání obnovitelných zdrojů a současně měly za následek rdousící efekt protiústavní intenzity, čímž došlo k protiústavnímu zásahu do samotné majetkové podstaty stěžovatele. Krajský soud postupoval v rozporu se závazným názorem Ústavního soudu vysloveným v nálezu ze dne 15. května 2012, sp. zn. Pl. ÚS 17/11, v němž Ústavní soud zavázal obecné soudy

v individuálních případech likvidačního důsledku odvodu „*udělat vše pro spravedlivé řešení, jakkoliv se to může jevit složité.*“ Tomuto požadavku ovšem krajský soud v nyní projednávané věci nedostál. Jeho závěry, stejně jako závěry rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu vyslovené v usnesení ze dne 17. prosince 2013, č. j. 1 Afs 76/2013 - 57, o něž se krajský soud opírá, jsou neakceptovatelné, protože nerespektují závazný právní názor Ústavního soudu. Rozhodnutím ministra financí o prominutí daně podle § 260 daňového řádu se promíjí daň všem daňovým subjektům, jichž se důvod prominutí týká, a tento prostředek navíc není v dispozici poplatníka, jelikož s podáním podnětu není spojeno zahájení řízení o prominutí daně. Závěry plynoucí z citovaného usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu tedy fakticky znamenají, že za daného právního stavu neexistuje procesní prostředek obrany před individuálními dopady odvodu, čímž dochází k naplnění znaků *denegationis justitiae*. V daném případě ta došlo k porušení čl. 11, čl. 26 a čl. 36 Listiny základních práv a svobod.

[7] Krajský soud podle stěžovatele dále pochybil v pasáži týkající se aplikace unijního práva, neboť zcela pominul příkaz tzv. eurokonformního výkladu (nepřímý účinek). Smyslem směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/28/ES, o podpoře využívání energie z obnovitelných zdrojů a o změně a následném zrušení směrnic 2001/77/ES a 2003/30/ES, (dále jen „směrnice“) je nepochybně podpora využívání energie z obnovitelných zdrojů. Zavedení odvodu zjevně odporuje účelu a smyslu této směrnice.

[8] Stěžovatel dále namítal nezákonnost postupu daňových orgánů, které zastavením řízení o jeho žádostech o posečkání a o změnu metody výběru odvody zkrátily jeho právo využít institutu posečkání ke zmírnění negativních majetkových dopadů výběru odvodu. To vše navzdory příkazu Ústavního soudu k vytvoření koordinovaných postupů směřujících v odůvodněných případech k výběru odvodu výběrem namísto srážky.

[9] Krajský soud se podle stěžovatele dopustil nesprávného právního posouzení otázky nepřezkoumatelnosti rozhodnutí žalovaného z důvodu nevypořádání se s konkrétními námitkami. Není pravda, že by stěžovatel v žalobě dostatečně nekonkretizoval, kterými námitkami se žalovaný nezabýval. Stěžovatel již v žalobě uvedl, že se žalovaný nevypořádal s jeho námitkami likvidačních účinků odvodu v individuální rovině, s námitkou týkající se posečkání ani s námitkou nepřezkoumatelnosti prvostupňového rozhodnutí.

[10] Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti odkázal na judikaturu Ústavního soudu a rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu, z níž vyplývá, že žalovaný postupoval zcela v souladu s účinnou právní úpravou i se zásadou zákonnosti. Napadený rozsudek krajského soudu žalovaný označil za zákonný a přezkoumatelný. Žalovaný Nejvyššímu správnímu soudu navrhl, aby kasační stížnost zamítl jako nedůvodnou.

III.
Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[11] Kasační stížnost je přípustná.

[12] Nejvyšší správní soud konstatuje, že samotný stěžovatelův odkaz na argumentaci uvedenou v jeho žalobě ze dne 25. 3. 2014 nepovažuje bez dalšího za dostatečné vymezení kasačních námitek. Soud proto vzal v úvahu pouze námitky obsažené v kasační stížnosti s tím, že k argumentaci k těmto námitkám, na kterou stěžovatel odkazuje, přihlédl.

[13] Nejvyšší správní soud se nejprve zabýval námitkou nepřezkoumatelnosti napadeného rozsudku, rozhodnutí žalovaného a rozhodnutí správce daně, spočívající v tvrzeném nedostatku

důvodů, stejně jako námitkou vady řízení před správním orgánem (viz IV.A). Dále se soud zabýval posouzením právní otázky, zda výběrem odvodu nedojde k porušení ústavně zaručených práv stěžovatele, resp. zda podmínky pro uplatnění odvodu ve smyslu nálezu Ústavního soudu sp. zn. Pl. ÚS 17/11 byly v případě stěžovatele splněny či nikoli, a zda výběr odvodu v daném případě byl ústavně konformní. Soud se rovněž musel vypořádat s námitkou, že závěry usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu čj. 1 Afs 76/2013 - 57 jsou nepřijatelné, a že došlo k porušení principů právní jistoty a předvídatelnosti soudního rozhodování (viz IV.B). Nakonec se soud zabýval otázkou nepřímého účinku směrnice 2009/28/ES (viz. IV.C).

IV.A Nepřezkoumatelnost napadeného rozsudku a správních rozhodnutí

[14] Stěžovatel se domnívá, že se krajský soud nikterak nevěnoval námitce nepřezkoumatelnosti rozhodnutí žalovaného a správce daně a námitce nepřijatelnosti závěrů usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu. Tyto námitky však nejsou důvodné. Z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 12. 2003, čj. 2 Ads 58/2003 - 75, vyplývá, že „*za nepřezkoumatelné pro nesrozumitelnost lze obecně považovat takové rozhodnutí soudu, z jehož výroku nelze zjistit, jak vlastně soud ve věci rozhodl, tj. zda žalobu zamítl, odmítl nebo jí vyhověl, případně jehož výrok je vnitřně rozporný. Pod tento pojem spadají i případy, kdy nelze rozeznat, co je výrok a co odůvodnění, kdo jsou účastníci řízení a kdo byl rozhodnutím zavázán*[…] *Nepřezkoumatelnost pro nedostatek důvodů je založena na nedostatku důvodů skutkových, nikoliv na dílčích nedostatcích odůvodnění soudního rozhodnutí. Musí se přitom jednat o vady skutkových zjištění, o něž soud opírá své rozhodovací důvody. Za takové vady lze považovat případy, kdy soud opřel rozhodovací důvody o skutečnosti v řízení nezjišťované, případně zjištěné v rozporu se zákonem, anebo případy, kdy není zřejmé, zda vůbec nějaké důkazy byly v řízení provedeny.*“ V napadeném rozsudku se krajský soud na stranách 4 a 5 věnoval této námitce, přičemž mj. konstatoval, že „*primárně se soud zabýval námitkou nepřezkoumatelnosti žalobou napadeného rozhodnutí. Dle názoru soudu se s námitkami obsaženými v odvolání původně žalovaný v žalobou napadeném rozhodnutí řádně vypořádal. Z odůvodnění jednoznačně vyplývá, které skutečnosti správní orgán hodnotil a na základě jakých úvah dospěl ke svým závěrům*[...] *Žalobou napadené rozhodnutí je tedy dle názoru soudu plně přezkoumatelné. Soud rovněž shledal odůvodnění žalobou napadeného rozhodnutí dostatečně přesvědčivým*“ K tomu Nejvyšší správní soud poukazuje na rozsudek ze dne 27. 7. 2007, čj. 8 Afs 75/2005 - 130, ve kterém konstatoval, že „*je-li rozhodnutí žalovaného správního orgánu řádně odůvodněno, je z něho zřejmé, proč žalovaný nepovažoval právní argumentaci účastníka řízení za důvodnou a proč jeho odvolací námitky považoval za liché, mylné nebo vyvrácené, shodují-li se žalobní námitky s námitkami odvolacími a nedochází-li krajský soud k jiným závěrům, je přípustné, aby si krajský soud správné závěry se souhlasnou poznámkou osvojil.*“ Krajský soud se dostatečně a srozumitelně vypořádal se všemi žalobními námitkami, a napadený rozsudek proto není v této části nepřezkoumatelný.

[15] Nejvyšší správní soud se dále zabýval námitkou nepřezkoumatelnosti rozhodnutí žalovaného a správce daně, kterou však stěžovatel vznesl toliko v obecné rovině, přičemž konstatoval, že napadené rozhodnutí ani rozhodnutí správce daně neobsahuje informace podle § 102 odst. 3 daňového řádu. Stěžovatel, stejně jako v kasační stížnosti, i v odvolání proti rozhodnutím správce daně namítal jeho nepřezkoumatelnost, avšak toliko v obecné rovině bez bližší specifikace, se kterou námitkou se opomněl správce daně zabývat. Nejvyšší správní soud posoudil rozhodnutí žalovaného a správce daně a odvolání proti rozhodnutím správce daně, a dospěl k závěru, že předmětná rozhodnutí jsou řádně odůvodněná, logická, zcela reagují na danou procesní i hmotněprávní situaci stěžovatele, a jsou tedy přezkoumatelná.

IV.B Soulad právní úpravy odvodu s ústavním pořádkem

[16] Druhý okruh kasačních námitek v podstatě míří do neústavnosti právní úpravy vztahující se k odvodu z elektrické energie. Kasační stížnost je zopakováním žalobních bodů obecně

namítajících porušení principu rovnosti, legitimního očekávání a zákazu retroaktivity. V podstatných bodech jde současně o opakování argumentace z předchozích podání stěžovatele v obdobných věcech. I soud proto vychází ze svých rozhodnutí v těchto věcech, ve vztahu ke stěžovateli naposledy ve věci sp. zn. 1 As 132/2015, ze dne 22. 7. 2015.

[17] Stěžovatel v kasační stížnosti obsáhle zrekapituloval pasáže a závěry nálezu Ústavního soudu. Dále zdůraznil, že závěry rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu jsou nepřijatelné, a změna právního názoru Nejvyššího správního soudu ohledně možnosti obrany proti výběru odvodu je narušením principu právní jistoty a předvídatelnosti soudního rozhodování.

[18] Věc posuzovaná rozšířeným senátem, jehož závěry považuje stěžovatel za nepřijatelné, byla předložena rozšířenému senátu právě z důvodu rozdílných právních názorů napříč jednotlivými senáty Nejvyššího správního soudu, přičemž závěry uvedené v usnesení rozšířeného senátu čj. 1 Afs 76/2013 – 57 mají sjednotit rozhodovací praxi soudů v dané problematice, čím naopak posílí předvídatelnost práva a legitimní očekávání jeho adresátů. Takovýto postup ostatně požaduje s. ř. s. v § 17 odst. 1, který stanoví, že „*dospěl-li senát Nejvyššího správního soudu při svém rozhodování k právnímu názoru, který je odlišný od právního názoru již vyjádřeného v rozhodnutí Nejvyššího správního soudu, postoupí věc k rozhodnutí rozšířenému senátu.*“

[19] Soud je dále přesvědčen, že opakováním pasáží jak z plenárního nálezu Ústavního soudu, tak rozsudku krajského soudu vztahujícím se k otázkám stěžovatelem tvrzené retroaktivity právní úpravy, libovůle zákonodárce, porušení principu rovnosti a legitimního očekávání, by k objasnění věci nad rámec již opakovaně uvedeného nikterak nepřispěl. Závěry Ústavního soudu v těchto otázkách jsou zřejmé, byly podrobně popsány krajským soudem a s těmito závěry se zcela ztotožňuje i Nejvyšší správní soud. Bylo by zcela nadbytečné (a to i z důvodu zjevné obeznámenosti stěžovatele s těmito závěry), aby je na tomto místě znovu uváděl.

[20] Stížnost dle § 237 daňového řádu představuje specifický prostředek obrany poplatníka vůči plátci daně při uplatňování srážkové daně. Jedná se o ochranu před nezákonným postupem plátce, o nástroj určený pro „řešení sporu mezi plátcem a poplatníkem“, který slouží zejména k tomu, aby byl postup plátce podroben kontrole státní moci a poplatník byl před případným nezákonným postupem plátce prostřednictvím konečného rozhodnutí správce daně ochráněn; v takovém řízení není prostoru pro řešení tvrzených individuálních likvidačních účinků právní úpravy. K témuž závěru ostatně dospěl právě i rozšířený senát v usnesení čj. 1 Afs 76/2013 – 57.

[21] Stěžovatel považuje závěry rozšířeného senátu za nepřijatelné. Tato polemika však nemůže vést k jeho úspěchu v nynějším řízení. Závěry rozšířeného senátu jsou jednoznačné a plně dopadající na posuzovanou věc. Rozhodující senát je jimi ostatně vázán a v této věci nevidí žádný důvod k tomu, aby se pokoušel o jejich změnu iniciováním nového řízení před rozšířeným senátem. K argumentaci stěžovatele nicméně považuje za vhodné uvést následující.

[22] Usnesení rozšířeného senátu ze dne 17. 12. 2013, čj. 1 Afs 76/2013 – 57, je určující pro posouzení námitek týkajících se prokazování porušení zákonem garantované patnáctileté doby návratnosti investice a rdousícího efektu solárního odvodu.

[23] Nejvyšší správní soud (pro zdůraznění souvislostí) shrnuje, že Ústavní soud ve výše opakovaně zmiňovaném nálezu sp. zn. Pl. ÚS 17/11 nevyhověl návrhu skupiny senátorů na zrušení části zákona o podpoře využívání obnovitelných zdrojů upravující tzv. solární odvod. Na závěr zmíněného nálezu však dodal, že „*při abstraktním přezkumu ústavnosti není schopen objektivně prokázat nebo hypoteticky vymodelovat všechny myslitelné situace, které napadená*

ustanovení v individuálním případě mohou vyvolat. Předmětem posouzení tedy nyní nemohou být ani specifické případy jednotlivých výrobců, u nichž s přihlédnutím ke konkrétním okolnostem, s přihlédnutím k míře podnikatelského a ekonomického rizika může Ústavní soud své posouzení upřesnit v budoucnu.“ Podle Ústavního soudu totiž zjevně „*nelze vyloučit, že v individuálních případech dolehne některé z napadených ustanovení na výrobce jako likvidační („rdousící efekt“) či zasahující samotnou majetkovou podstatu výrobce v rozporu s čl. 11 Listiny – tedy protiústavně. Zde bude nutno hodnotit jak dodržení garancí ve smyslu § 6 odst. 1 zákona č. 180/2005 Sb. v jejich dlouhodobém (patnáctiletém) trvání, tak okamžité (průběžné) účinky napadených ustanovení, aby byl v takovém výjimečném případě vzniklý nárok ochráněn.*“ Pro takové specifické případy pak zavázal obecné soudy „*udělat vše pro spravedlivé řešení, jakkoliv se to může jevit složité*“ (bod 88. nálezu).

[24] Rozšířený senát následně dovodil, že institut stížnosti na postup plátce daně není za stávající právní úpravy nástrojem, který by umožnil správci daně posuzovat věc s přihlédnutím ke konkrétním skutkovým okolnostem a v odůvodněných případech poskytnout poplatníkovi efektivní ochranu. V nyní projednávaném případě proto krajský soud správně uvedl, že v řízeních, jež vyústila v napadené rozhodnutí žalovaného (tj. v řízeních o stížnosti na postup plátce daně), není místa pro řešení namítaných likvidačních dopadů solárních odvodu na stěžovatele.

[25] Podle rozšířeného senátu je nejpřiléhavějším prostředkem k zohlednění individuálních účinků odvodu vyměřeného podle zákona, leč dopadajícího rdousícím způsobem na jednotlivce, za stávající právní úpravy institut prominutí daně, upravený v § 259 a 260 daňového řádu (k podrobnostem viz body [48] až [57] citovaného usnesení rozšířeného senátu).

[26] Závěry rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu potvrdil Ústavní soud ve svém nedávném nálezu ze dne 13. 1. 2015, sp. zn. II. ÚS 2216/14.

[27] Stěžovatel v kasační stížnosti namítl, že současný stav naplňuje znaky *denegationis iustitiae*. Vyvstala tedy otázka, jak má stěžovatel postupovat, jestliže exekutiva dosud nenaplnila požadavky plynoucí jak z nálezu Ústavního soudu, tak z apelu rozšířeného senátu. K této otázce se Nejvyšší správní soud vyjádřil v rozsudku ze dne 17. 12. 2014, čj. 1 Afs 121/2014 – 52. Ve zmíněné věci si soud vyžádal stanovisko Ministerstva financí, ze kterého vyplynulo, že ministr financí momentálně neplánuje vydat rozhodnutí o prominutí daně dle § 260 odst. 1 písm. a) daňového řádu, které by dopadalo na poplatníky solárního odvodu. V přípravě nejsou ani žádné změny relevantní zákonné úpravy. Ministerstvo nicméně zdůraznilo, že danou problematikou se s cílem naplnit principy vyslovené soudní mocí intenzivně zabývá a přikládá závěrům Ústavního soudu a Nejvyššího správního soudu ohledně možného „rdousícího efektu“ solárního odvodu v individuálních případech maximální důležitost.

[28] Podle názoru Ministerstva financí lze „rdousícímu efektu“ solárního odvodu za současné právní úpravy účinně předcházet postupem podle § 156 a 157 daňového řádu, tedy posečkáním úhrady jiných daní, u kterých výrobci elektřiny ze slunečního záření vzniká povinnost jejich úhrady. Ve výjimečných případech, kdy má odvod na poplatníka - výrobce elektřiny ze slunečního záření - likvidační účinky, lze podle Ministerstva financí důvodně předpokládat, že jeho ekonomická situace bude celkově špatná a tento poplatník bude mít popř. nedoplatky i na jiných daních. Pro uplatnění institutu posečkání je přitom rozhodující posouzení komplexní situace daňového subjektu. Pokud tedy bude v konkrétním individuálním případě shledán „rdousící efekt“ odvodu, nic nebrání správci daně toto zohlednit a poskytnout poplatníkovi úlevu např. formou posečkání úhrady daně z příjmů či daně z přidané hodnoty. Ve smyslu ustanovení § 157 odst. 7 daňového řádu může zároveň správce daně z důvodu tvrdosti založené

ekonomickými nebo sociálními poměry daňového subjektu upustit od předepsání úroku z posečkání.

[29] Ministerstvo financí dále odkázalo na upozornění, které pro daňové subjekty zveřejnilo na internetových stránkách daňové správy dne 18. 9. 2014 (http://www.financnisprava.cz/cs/dane-a-pojistne/novinky/2014/resenimoznych-individualnich-likvidacni-5347). Podle Ministerstva financí představuje uvedený postup mechanismus požadovaný Ústavním soudem pro možnost individuálního řešení případných likvidačních účinků odvodu z elektřiny ze slunečního záření.

[30] Lze tedy shrnout, že pokud se výrobce elektřiny ze slunečního záření dostane do situace individuálních likvidačních účinků spojených s úhradou (odvedením) této daně, může požádat o posečkání s úhradou jiné daně. Správce daně posoudí jeho celkovou ekonomickou situaci a nastane-li takový účinek, rozhodne o posečkání s úhradou jiné daně. Garance patnáctileté návratnosti investice do solární elektrárny však neznamená právo každého jednotlivého podnikatele v oboru výroby elektřiny ze solárního záření na ziskovost jeho podnikání odpovídající uvedené návratnosti. Znamená pouze, že za obvyklých okolností a při vynaložení péče řádného hospodáře by zpravidla uvedené návratnosti mělo být u průměrného podnikatele podnikajícího v tomto oboru dosaženo. Proto tedy ne každé obtíže spojené s nutností unést břemeno solárního odvodu, byť by ve spojení s dalšími faktory zásadně ovlivnily hospodaření podnikatele, mohou mít likvidační účinky ve smyslu, v jakém je chápe nález Ústavního soudu sp. zn. Pl. ÚS 17/11.

[31] Samotné rozhodnutí ve věci žádosti o posečkání s úhradou jiné daně musí být řádně odůvodněno a je samostatně přezkoumatelné ve správním soudnictví (viz např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 12. 2006, čj. 3 Afs 10/2003 – 106, ze dne 22. 4. 2011, čj. 2 Afs 88/2010 – 70, nebo ze dne 19. 3. 2008, čj. 9 Afs 131/2007 – 53; popř. i nález Ústavního soudu ze dne 16. 4. 2006, sp. zn. IV. ÚS 49/04).

[32] Nejvyšší správní soud tedy uzavírá, že předmětnou právní otázku posoudil krajský soud správně, a proto je i tato námitka nedůvodná.

IV.C Námitka opomenutí nepřímého účinku směrnice

[33] Stěžovatel dále namítal, že krajský soud opomněl při posuzování souladnosti vnitrostátní právní úpravy s unijním právem na tzv. nepřímý účinek směrnice č. 2009/28/ES, který ukládá členským státům povinnost interpretovat národní legislativu způsobem, který nebude v rozporu se smyslem a účelem dané směrnice. K tomu Nejvyšší správní soud konstatuje, že ani tato námitka není důvodná.

[34] Obecně k této námitce soud uvádí, že souladem novely zákona o podpoře výroby elektřiny se směrnicí 2009/28/ES se zabýval již v rozsudku ze dne 9. 1. 2013, čj. 1 Afs 94/2012 - 28, ve kterém uvedl, že „*smyslem směrnice 2009/28/ES je zavázat státy k dosažení stanoveného podílu energie vyrobené z obnovitelných zdrojů na hrubé konečné spotřebě energie do roku 2020. Dle čl. 3 odst. 2 směrnice jsou státy povinny zavést opatření, kterými účinným způsobem zajistí dosažení stanoveného podílu energie z obnovitelných zdrojů. Za tímto účelem mohou členské státy zavést režim podpory (čl. 3 odst. 3), jímž se rozumí jakýkoli nástroj, režim či mechanismus uplatňovaný členským státem či skupinou členských států, který podporuje užívání energie z obnovitelných zdrojů snížením nákladů na výrobu této energie, zvýšením ceny, za kterou ji lze prodat, nebo zvýšením množství takto prodané energie prostřednictvím povinnosti využívat energii z obnovitelných zdrojů nebo jinak. To zahrnuje mimo jiné investiční pomoc, osvobození od daně nebo snížení či vrácení daně, režimy podpory pro povinnost využívat energii z obnovitelných zdrojů, včetně režimů*

používajících zelené certifikáty, a režimy přímé cenové podpory, včetně tarifů výkupních cen a plateb prémií. Cílem směrnice je tedy dosažení minimálního stanoveného podílu energie z obnovitelných zdrojů na celkové spotřebě energie na území Evropské unie, a to prostřednictvím dosažení minimálního podílu energie z obnovitelných zdrojů stanoveného diferencovaně pro jednotlivé členské státy."

[35] Dále soud ve shora citovaném rozsudku vyslovil, že směrnice 2009/28/ES ukládá České republice povinnost zajistit, aby podíl energie vyrobené z obnovitelných zdrojů dosáhl v roce 2020 13 % hrubé konečné spotřeby energie, ale přitom jí ponechává prostor pro uvážení, jakými konkrétními opatřeními bude tohoto cíle dosaženo. Směrnice 2009/28/ES žádným způsobem nepředepisuje, že by stát musel přijmout nějaká konkrétní opatření, např. zaručení výkupních cen nebo návratnosti investic, příspěvek na pořízení fotovoltaických elektráren, osvobození výroby energie z obnovitelných zdrojů od daně apod. Právní úprava solárního odvodu nemá předobraz v žádné z norem evropského práva a žádná z těchto norem ani zavedení tohoto odvodu nebrání (srov. také rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 2. 2013, čj. 2 Afs 81/2012 - 26, ze dne 16. 5. 2013, čj. 7 Afs 38/2013 - 21, a ze dne 24. 7. 2013, čj. 2 Afs 15/2013 - 29). S ohledem na výše uvedené dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že právní úprava solárního odvodu tak, jak byla vyložena Ústavním soudem, není v rozporu se smyslem a účelem směrnice 2009/28/ES. Stěžovatelova námitka, že se krajský soud nevypořádal s nepřímým účinkem směrnice, tedy není důvodná. Ačkoliv v napadeném rozsudku absentuje podrobnější úvaha, ze které by vyplýval závěr o nepřímém účinku daných směrnic na právní úpravu solárního odvodu, tato nedůslednost nepředstavuje natolik závažné pochybení krajského soudu, které by mohlo způsobit nezákonnost napadeného rozsudku. Lze si tedy jistě představit podrobnější odůvodnění, Nejvyšší správní soud však v daném případě neshledal s ohledem na zásadu ekonomie řízení důvod ke zrušení rozsudku krajského soudu.

IV.
Závěr a náklady řízení o kasační stížnosti

[36] Nejvyšší správní soud tedy neshledal námitky stěžovatele důvodnými. Jelikož v řízení nevyšly najevo ani žádné vady, k nimž kasační soud přihlíží z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.), zamítl kasační stížnost jako nedůvodnou (§ 110 odst. 1 věta druhá s. ř. s.).

[37] O náhradě nákladů řízení soud rozhodl podle § 60 odst. 1 za použití § 120 s. ř. s. Stěžovatel nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti, neboť ve věci neměl úspěch. Žalovanému žádné náklady nad rámec jeho úřední činnosti nevznikly, a proto mu soud náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti nepřiznal.

P o u č e n í : Proti tomuto rozhodnutí **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 9. prosince 2015

JUDr. Josef Baxa
předseda senátu